

LEESTEKST

4

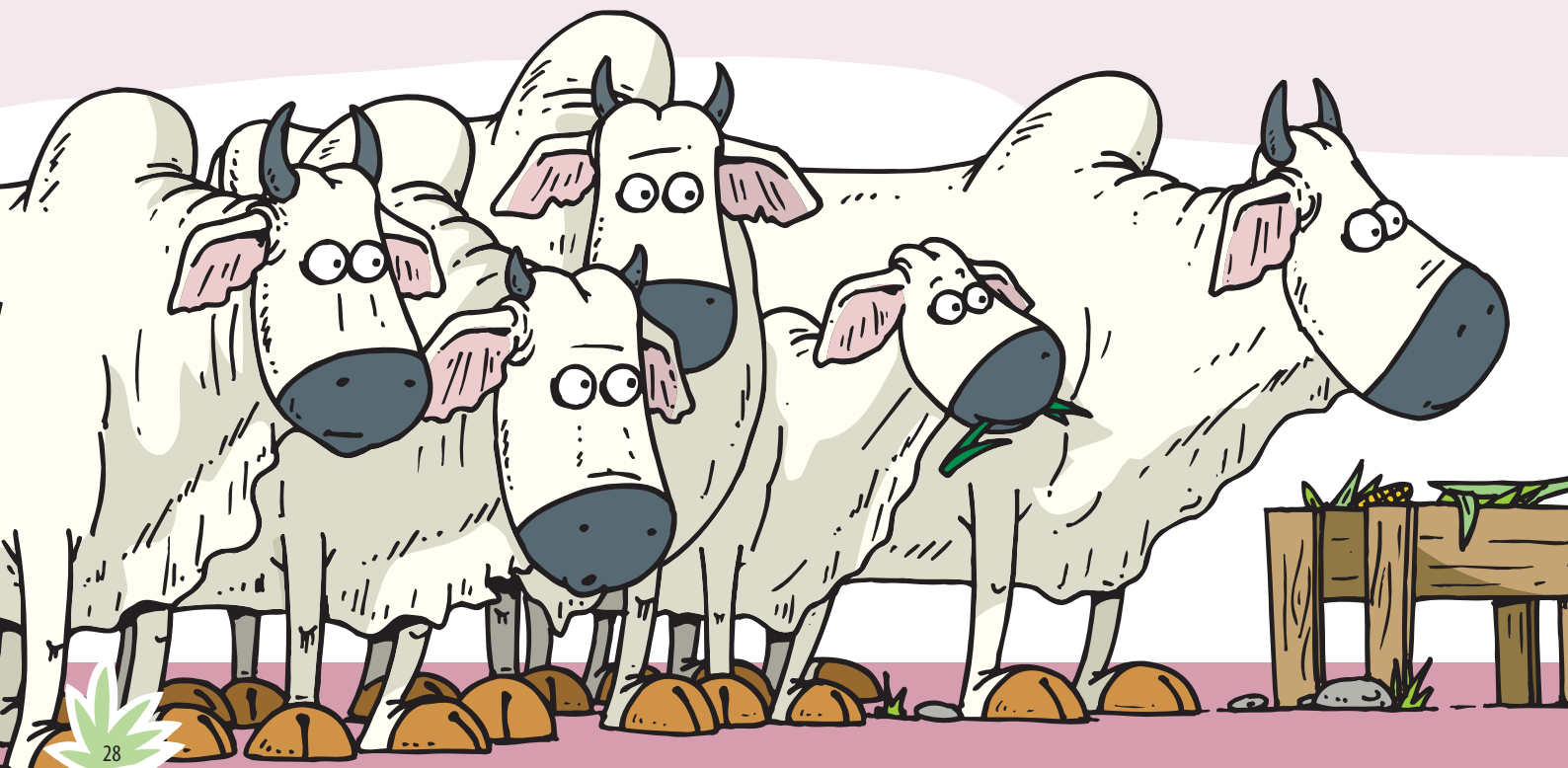
Indische koeien in Brazilië

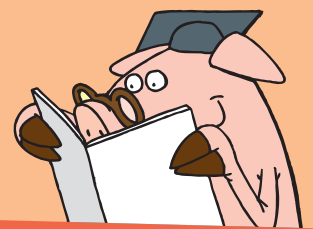
Ademir Dos Pasos woont met zijn vrouw Isabel en hun zoontje Altaïr in een boerderij opgetrokken uit hout. Het dak bestaat uit golfplaten. In het midden van het huis staat een kachel want in de winter en in het regenseizoen kan het hier kil zijn. Dat komt vooral omdat de boerderij op een hoogte van 900 meter gelegen is. Ademir heeft een landbouwbedrijf in de deelstaat Paraná, in het zuiden van Brazilië. De streek heeft een subtropisch klimaat. Op de typische rode grond, die heel vruchtbaar is, teelt hij maïs, tarwe en soja. Met de maïs voedt hij zijn 30 runderen. De soja en de tarwe worden verkocht aan de plaatselijke boerencoöperatie. Het grootste gedeelte van de grond, in totaal 35 hectare, bestaat uit weiden waarop de runderen grazen. De meeste runderen worden gehouden voor het vlees. Maar er zijn ook een tiental melkkoeien.

De runderen van Ademir lijken helemaal niet op de onze. Ze behoren dan ook tot een ras dat in onze streken zo goed als niet voorkomt: het Nelore-ras. Dat ras is dan weer een onderdeel van de Zeboes. Kenmerkend voor de Zeboes zijn de bult op de schoft, de hangen-

de oren en een opvallende kossem (= huidplooi aan de keel). De runderen zijn groot van gestalte en middelmatig gespierd. Maar het zijn andere eigenschappen die ervoor zorgen dat het Nelore-ras het meest voorkomende ras is in Brazilië. De kwaliteit van dit ras ligt vooral in de aanpassing van de dieren aan een subtropisch klimaat. Zo reflecteert hun witte vacht de zonnestralen. De huid is dicht en dik van structuur en dus moeilijk te doorprikken door muggen. Onderhuidse spieren jagen insecten weg. Ze hebben meer zweetklieren dan Europees rundvee, wat niet onbelangrijk is in een subtropisch klimaat. Ze kunnen leven op grassen van mindere kwaliteit en ze kalven zonder veel problemen. Nelores worden vooral gehouden voor het vlees maar geven ook behoorlijk wat melk. Het vlees en de melk zijn vooral voor de plaatselijke markt bestemd.

Nochtans zijn de Nelores niet uit Brazilië afkomstig. Als je Nelores goed bekijkt zou je ze meer in India verwachten dan in Brazilië. En dat idee is zo gek nog niet, want de Nelores vinden hun oorsprong in India. Hun Braziliaanse geschiedenis begint in 1868. Dan worden er in de haven van Salvador do Bahia

LEESTEKST

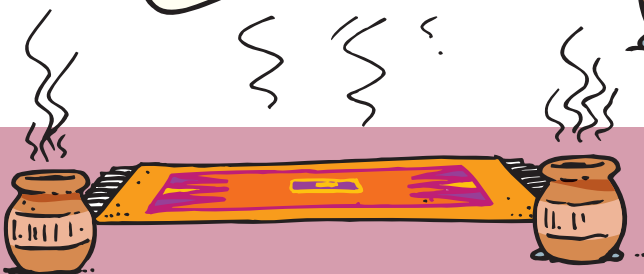
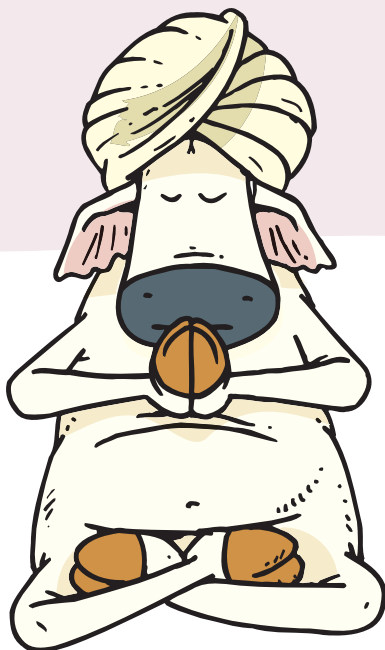
De pinheiro, een beschermde naaldboom, is de nationale boom van Paraná.

twee Indische runderen verkocht. Tien jaar later wordt vanuit de zoo van Hamburg een tweede koppel van hetzelfde ras ingevoerd. In 1960 maken nog eens 60 runderen de overtocht en twee jaar later nog eens 84. Al die runderen samen vormden een stevige basis om verder te fokken aan een Braziliaans Nelore-ras.

's Avonds zit Ademir onder een van de pinheiros die vlak bij zijn huis staan. De pinheiro, een beschermde naaldboom, is de nationale boom van Paraná. De zaden van de reuzendennenappels zijn een belangrijke voedselbron voor de bevolking en worden verwerkt in heel wat plaatselijke gerechten. Onder de naaldbomen staan enkele struiken 'erva-maté'. Van de gedroogde blaadjes wordt 'chimarrão', een bitterzoete thee, gemaakt. Als de struiken onder andere bomen groeien, overheerst de zoete smaak. Staan de struiken meer in de zon dan wordt de thee eerder bitter. De thee wordt gedronken uit een gedroogde kalebas, de cuia (lees koeiah), met een metalen rietje, de bomba. Als er vrienden

op bezoek komen gaat de cuia de cirkel rond, net zoals een vredespijp. Iedereen mag er van drinken.

Voor bij de gauchos, de cowboys van Zuid-Amerika, tref je dit ritueel aan. Na een lange dag van hard werken verzamelden ze zich 's avonds rond het kampvuur. Terwijl ze hun eenzame nachten vulden met straffe verhalen en het zingen van liederen lieten ze de chimarrão rond gaan. En ook al zijn de gauchos grotendeels verdwenen, de cuia gaat nog altijd vrolijk de kring rond als er bezoek is.

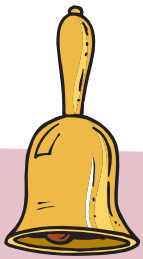

WERKBLAD

4. Een rebusje

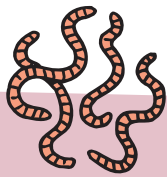

b = n

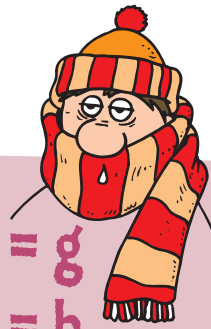

+

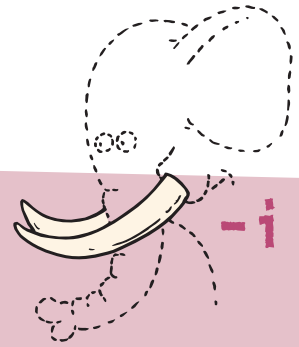
n = s

m = d

v = g
rk = h

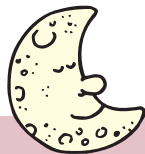
- i

u = e

i = e
g = s

n = r

z = g

- r

k = m

5. Bij de kaart van Brazilië

Surf naar www.wikipedia.be. Typ Paraná in het zoekvenster en los volgende opdrachten op.

Duid aan op de kaart:

De deelstaat Paraná

Salvador do Bahia

Rio de Janeiro

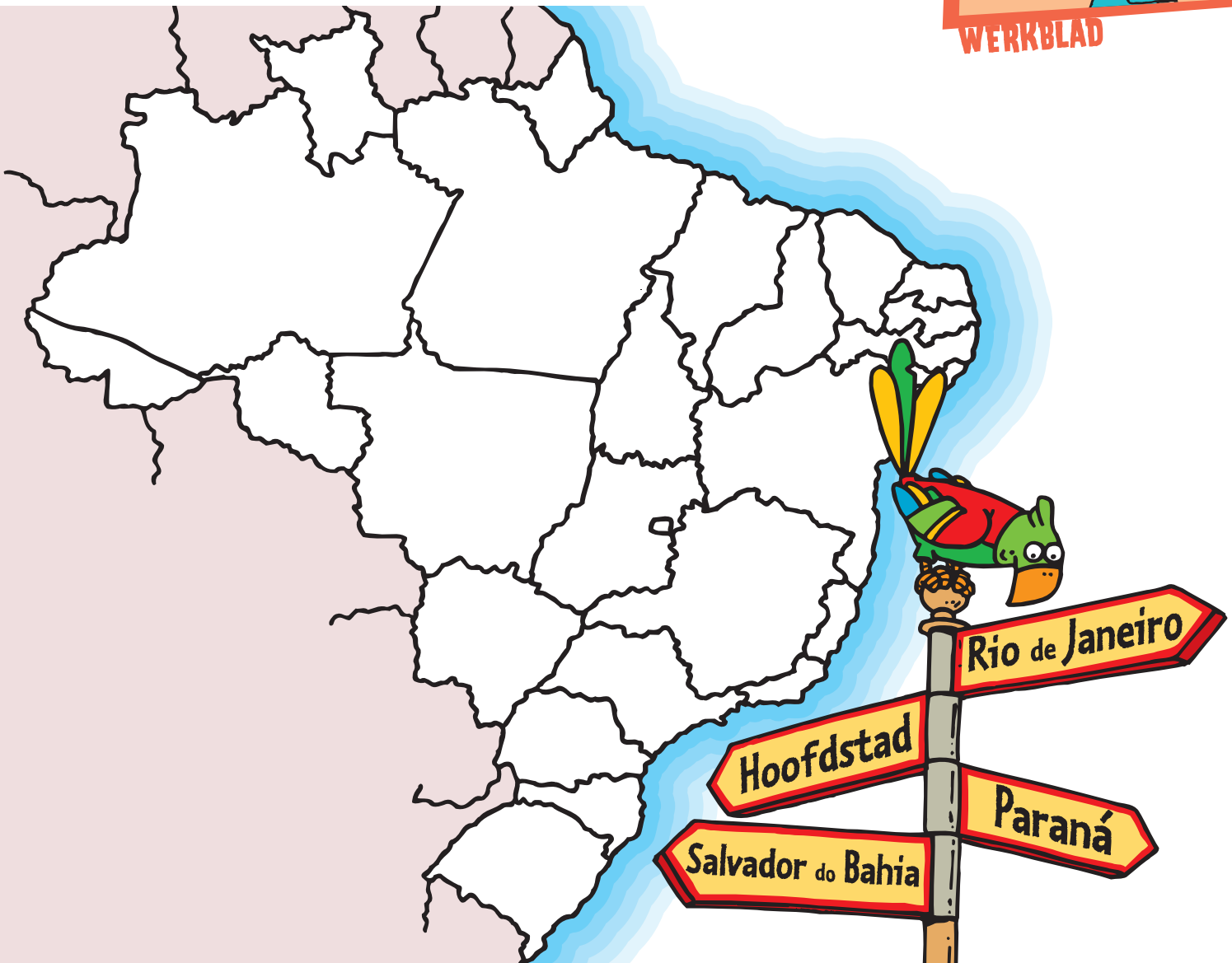
De hoofdstad van Paraná. Wat is de naam van deze stad? _____

Wat zijn de buurlanden van de deelstaat Paraná?

_____

_____

Geef uitleg bij de volgende bezienswaardigheden in Paraná: kijk op internet (zie ook afbeeldingen).

Paranágua: _____

_____

Estrada do Ferro Paranágua-Curitiba: _____

_____

de Foz do Iguaçu: _____

_____

de Itaipu-dam: _____

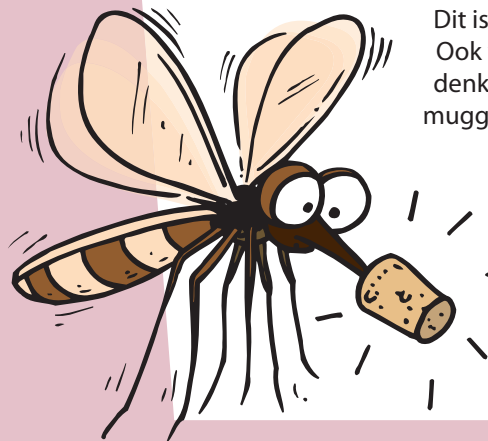
_____

1. Muggenprikjes

Deze runderen zijn zeer goed aangepast aan het subtropische klimaat. Welke bescherming hebben ze tegen muggen?

Dit is slim gezien van de natuur, niet? Ook wij hebben vaak last van deze insecten. Welke uitvinding kan jij bedenken om, net zoals de Nelore-runderen, geen last meer te hebben van de muggen?

Begin alvast met een plan, een tekening, een model, ... zodat je een idee krijgt van hoe je uitvinding er zal uitzien. Natuurlijk is er ook een goede handleiding nodig en als uitvinder schrijf je die zelf. Tot slot wil je je uitvinding ook aan de man brengen. Stel dus een reclame-campagne op voor tijdschriften, radio en tv om je product bekend te maken.

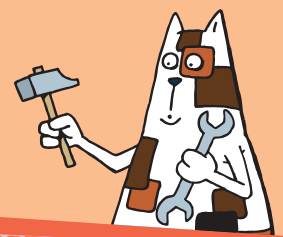
2. Een rondje Brazilië

Naar aanleiding van deze tekst kan je één of meerdere leerlingen uitnodigen om het land Brazilië voor te stellen aan de rest van de klas door middel van een spreekbeurt.

Bespreek vooraf welke aspecten van het land je in de spreekbeurt aan bod wilt laten komen (grootte, bestuur, bevolking, talen, godsdienst, waterlopen, economie, wetenswaardigheden, belangrijke steden, ...).

Indien je over een computer en een beamer beschikt kan je het land laten voorstellen aan de hand van een powerpoint-presentatie. Voor het vinden van afbeeldingen en foto's kan googles-afbeeldingenzoeker zeer nuttig zijn.

3. Als een koe een koe ontmoet

Stel je voor dat een Nelore koe en een dikbilkoekoe elkaar tegenkomen.
Wat zouden ze elkaar te zeggen hebben? Maak samen met een klasgenoot een dialoog.
Laat je fantasie de vrije loop!

